www.xtrapapers.com

Sonraíocht Nua

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

71	

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2011

Foghlaim don Saol agus don Obair (Modúlach)

Aonad 3

Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

[GLW41]

DÉ LUAIN 9 BEALTAINE, MAIDIN

GLW41

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.
Tá an t-iatán (ina bhfuil Foinse A) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i Roinn B.
Freagair **gach ceann** de na **cúig** cheist sa pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gceisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	

Marc Iomlán	

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Baineann an cheist seo leis na príomhinstitiúidí daonlathacha agus an ról atá acu le cuimsiú, ceartas agus daonlathas a chur chun cinn.

1 **(a)** Ainmnigh institiúid a bunaíodh faoi Chomhaontú Aoine an Chéasta.

____ [1]

(b) Mínigh ról **amháin** atá ag Tionól Thuaisceart Éireann.

____

____

____

____ [2]

(c) Mínigh an ról atá ag an Choiste Feidhmiúcháin de Thionól Thuaisceart Éireann.

____

____

____

____ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Baineann an cheist seo le cearta agus le freagrachtaí maidir le mórcheisteanna áitiúla, náisiúnta agus domhanda.

2 (a) Ainmnigh dlí **amháin** a chosnaíonn Cearta Daonna i dTuaisceart Éireann.

____ [1]

(b) Mínigh an ról atá ag an rialtas le Cearta Daonna na saoránach a chosaint.

____

____

____

____ [2]

(c) Mínigh fáth **amháin** a thiocfadh leis an rialtas Cearta Daonna duine a theorannú.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Baineann an cheist seo le hilchineálacht agus le cuimsiú i dTuaisceart Éireann agus sa domhan mór.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

3 **(a)** Ainmnigh **dhá** rud is cúis le coimhlint i sochaí an lae inniu.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh le coimhlint a réiteach.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh a dtiocfadh le scoil cuimsiú a chur chun cinn.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus úsáid í le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** Airteagal ó Dhearbhú Uilechoiteann Cearta Daonna.

1. ____

____

____

____ [2]

2. ____

____

____

____ [2]

(b) Mínigh an dóigh a mbíonn Coimisiún Thuaisceart Éireann um Chearta Daonna ag feidhmiú le Cearta Daonna a chosaint i dTuaisceart Éireann.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____ [6]

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

5 Trí thagairt a dhéanamh do **Foinse A agus** do do chuid eolais féin, measúnaigh an ról a bheadh ag do phobal féin le dul i ngleic le seicteachas.

[10]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

www.xtrapapers.com

www.xtrapapers.com

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Sonraíocht Nua

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2011

Foghlaim don Saol agus don Obair (Modúlach)

Aonad 3

Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

[GLW41]

DÉ LUAIN 9 BEALTAINE, MAIDIN

GLW41

FOINSE A

www.xtrapapers.com

Iatán: Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

FOINSE A

Coimisiún Thuaisceart Éireann um Chearta Daonna (CTÉCD)

Bunaíodh Coimisiún Thuaisceart Éireann um Chearta Daonna (CTÉCD) i ndiaidh do na daoine Comhaontú Aoine an Chéasta a shíniú in 1998. Is é ról an Choimisiúin daoine a chur ar an eolas maidir le chomh tábhachtach is atá cearta daonna i dTuaisceart Éireann. Tá cuid de na cearta daonna seo i nDearbhú Uilechoiteann Cearta Daonna (DUCD). Déanann an CTÉCD athbhreithniú ar an reachtaíocht agus ar an chleachtas atá ann faoi láthair agus cuireann sé comhairle ar an rialtas faoi na rudaí atá le déanamh le cosaint iomlán a thabhairt do chearta an duine i dTuaisceart Éireann.

Chomh maith leis seo, agus mar chuid de Chomhaontú Aoine an Chéasta, ritheadh Acht Thuaisceart Éireann in 1998 agus is é aidhm an dlí seo cearta daonna a chosaint agus a chinntiú go mbeidh na deiseanna céanna ag gach cuid den phobal i dTuaisceart Éireann. Tá an tAcht seo ann le dul i ngleic le seicteachas, le ciníochas agus le gach cineál eile d'idirdhealú.

© NI Human Rights Commission (NIHRC)